

દુનિયા છે દો-રંગી ત્રિયોગે

દુનિયા છે દો-રંગી ત્રિયોગે ડાહ્યા જણને દેશે ડામ,
ઊપકારીના કાપી હાથો, અપકારીને કરશે સલામ.

દ્વંદ્વ-સ્વભાવી માનવનું મન, ઘડી ઘડી બદલે અભિપ્રાયો,
પોતાને અનુકૂળને ભેટયો, પ્રતિકૂળ સામે જઈ અથડાયો.

કોઈને ભોંક્યો વાણી કાંટો, પોતાનાં આત્માને ડંખશે,
પ્રતિક્રમણ કરી લેવું તુર્ત જ, નહીંતર જન્મારાઓ બગડશે.

વાંકું પડતાં વાર ન લાગે, સીધું પડવું બહુ મુશ્કેલ,
કોઈનાં અવગણ જોવા સહેલાં સ્વચ્છંદે મન વાંકું છકેલ.

વાતે વાતે વાકું પડે તે, સમજી લેવો ખુદનો દોષ,
પોતામાં અવળાઈ ભરી છે, તેમાં નથી દુનિયાનો દોષ,

જે રસ્તામાં વાંકા ચાલ્યા, તે રસ્તામાં લાગે દુઃખ,
રસ્તામાં કોઈ દોષ હતો નહીં, ‘આડો’ ચાલ્યો, કંટક-મુખ.

ઊપકારોને તુર્ત જ ભૂલી, અપકારોને રાખે યાદ,
સાઝું કીધેલું યાદ કરે નહીં, ખરાબ કીધું, રાખે યાદ.

લીમડો પીશે મીઠું પાણી તો ય સ્વભાવે કડવો રહે,
બીજ મુજબની પ્રાકૃત વાણી, માનવ-યંત્રે વાણી ઝરે,

શબ્દ છાપેલી ધ્વનિ-મુદ્રિકા, સ્વભાવ રસથી વગડી જશે.
કોઈનું શાબ્દીક છાસીયું ટીપું, આપણું દૂધ બગાડી જશે.

દુર્જન-સંગત, લોભે-પાણી, કાટ ચડાવે, ડાઘ પડે,
જગ-સંયોગે ઊપલક વર્તી, સજ્જન કાયમ દૂર ખડે,

ધ્વની મુદ્રિકા સૂણી, સમજવી, ‘સ્પંદ’ ઊઠ્યો તો વધશે ખળભળ.
વાણીની અથડામણ સામે, મન બુદ્ધિ હો નિરૂત્તર.

સામાં જણની ‘અપેક્ષા’ સમજી, રાજી કરવાં, રહેવું તત્પર,
કોઈનીયે વાણી બંધ થશે નહીં, પ્રત્યક્ષ જ્ઞાને રહેવું હાજર.

શબ્દ કટારી જો કોઈ ભોંકે, ત્યારે મનથી સ્પંદ ન ઊઠે,
નીજ-પદ યારી અવિચલ સ્થિરતા, સૌરભ ખીલશે જ્ઞાન કૂલે.

મૂર્ખ ચતુરો દોઢાઈથી, અવળું બોલે અણજાણી.
ઊંઘે ચપ્પે શાક સમારે, હાથે વાગે નુકસાની.

મદદ કરે તે સવળી વાણી, ખોટ વધારે અવળી વાણી,
ગુણ-બુદ્ધિનો કરી સરવાળો, બાકી-બાદ કરી ધ્યો, જાણી.

સર્વોત્તમ સાધન છે વાણી, સસ્પૃહ નિઃસ્પૃહ સમ્યક્ વાણી
દુનિયાને શાશ્વત ઊપયોગી, સિદ્ધ ત્રિકાળી દાદા વાણી.

સન્મુખ માત સરસ્વતી પ્રાર્થુ, હે દાદાજી, સૂણજો સાદ,
હીત મીત પ્રિતકર વાણી પધારો, નીરવ કરો, નિર્મન સંવાદ.

જ્ઞાનીજન હે પ્રગટ સરસ્વતી, સમજાવો, પરમાર્થે ભાષા.
પ્રેમ-સ્વરૂપે હો કલ્યાણી, મન-વચન-કાયે જ્ઞાન-પ્રકાશો.

● ● ●